

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

De Philippo Secvndo, Hvivs Monasterii Abbate XVII. qui præfuit mensibus
VI. & diebus XVIII. ac de gestis eius & illius temporis.

urn:nbn:de:0128-1-17336

Anno Crafftonis abbatis nostri xv. v. Idus Martij obiit Margaretha relicta Philippi Viner, militis de Sponheim mater Emerici monachi & Cellerarij huius eonobij, qua le- gavit xxx. florenos pro tabula in summo altari faciēda, quam praefatus filius eius Emericus Cellerarius & Prouisor fieri fecit, addens de suo patrimonio reliquum quod constabat, seque inferius iuxta imaginem S. Trinitatis, in pede ipsius tabulae, cum armis suis procura- uir depingi.

Margare- tha relicta Philippi Viner moritur.

Eodem anno viii. iduū Decembris obiit Petrus de Sponheim monachus huius loci.

Comes Mo- tensis in au- cecreatur.

Eodem quoq; anno Wilhelmus comes Montēsis per Wenceslau in regē Romano- rum in ducem creatus est, cum magna pompa & solennitate, ut fieri consuevit.

M C C C X C.

Anno abbatis nostri Crafftonis xvi. & vltimo, Diethardus comes de Katzenelenbo- gen factus est inimicus & publicus hostis Colonienſium, & eis multa damna intulit, Eri- derico archiepiscopo dissimulante & promouente negotium.

Comes de Katzenelen- bogen intur- mus Colonienſium, Craffto ab- bas mori- tur.

Eodem quoq; anno in die S. Aegidij confessoris obiit dominus Craffto, huius mo- nasterij abbas xvi. anno aetatis suae LIX. in choro monasterij ad caput Bernhelmi primi ab- batis sub lapide sepultus: homo laboriosus, sed parum fortunatus, & qui in vtroq; statu nō satis protulde rexit, relinquens monasterium in multis debitis, & obseruantiam penitus dissipatam.

Eodem anno in episcopum Leodiensē postularus fuit Iohannes dux Bauariae, fi- lius Alberti comitis Hollandiae, comitis Palatini Rhēni, ducisque Bauariae, cum annū a- tatis XIX. nondum compleuisset, & à Leodensibus cum magno honore fuit susceptus.

Iohannes pa- stulatur in episcopus Leodienſem

DE PHILIPPO SECVNDO, HVIYS MONASTERII ABBATE XVII.

qui praefuit mensibus VI. & diebus XV. ac de gestis eius & illius temporis.

DOMINO Crafftone abbate mortuo atque sepulto anno & die praefatis, coeueniunt ad locum capitulare die sequente, hoc est, IV. nonas Septembris, pro electione noui abbatis celebranda fratres, & post maturam inter se deliberationem praehabitam, Phi- lippum eius nominis secundum in xvii. huius monasterij abbatem concorditer elegerunt, qui mox eodem mense per Conradum archiepiscopum Moguntinum confirmatus, & per eius in pontificalibus Vicariū iuxta morem ordinatus, praefuit tantum VI. mensibus & xviii. diebus: homo nimium pomposus & vanegloriosus, qui statim in principio regimi- nis sui gloriosus apparere desiderans multam familiam inutilem conduxit, equos super- fluos comparauit, & contra consuetudinem omnium Antecessorum suorum, qui tribus equis, Capellano & familiari solebant esse contenti, cum quatuor aut quinque extra mo- nasterium equitare incepit, magnas faciens expensas, quatum magnitudinem tenuitas monasterij non poterat sine deſolatione omnimoda sustinere. Crucem auream satis pre- ciosam, quam Craffto abbas eius nominis primus ante annos ccc. xlv. pro decore domus Domini fieri fecit, ut satisfaceret pompae status sui, vendidit & à monasterio penitus alic- nauit. Insuper & possessiones quasdam vendidit, quas monasterium à principio fundatio- nis suae in omni quiete & utilitate vsque ad ista tempora possedit. Fuit autem Philippus ori- undus ex Bechtolsheim, filius Henrici militis, qui cum esset annorum XII. sub Philippo Meyſſvin abbate monachus factus est, & more ceterorum instituebatur, magis ad luxum & vanitatem seculi quam ad amorē Dei. Cum autem annū aetatis ageret xxxii. post mor- tem Crafftonis abbas in abbatē (sicut diximus) electus est, & mala regiminis sui princi- pia fecit, qui si diutius vixisset, omnem substantiam monasterij ex toto dissipasset.

Philippus secundus fit abbas mo- nasterij 17.

Cruce aurea venditur.

Eodem anno quo Philippus abbas institutus est, v. idus Octobris obiit Fridericus Prior huius monasterij xxii. sub cuius presidentia aut nulla aut parua fuit in monasterio regularis disciplinae obseruantia. Monachi enim omnes proprietarij erant, domosq; seorsum habebant proprias, & nec refectorium iuxta regulam eis commune fuit, nec dormi- torium. Mortuo autem Friderico Philippus abbas xxiv. Priorem instituit Rudolphum, huius monasterij monachum professum, qui praefuit in officio Prioratus annis xii. & pro disciplina regularis vitae aut nihil aut parum videbatur esse sollicitus more praedecessoris sui.

Fridericus abbas mori- tur.

Rudolphus fit Prior huius loci 24.

M C C C X C I.

Hoc anno xv. calen. Aprilis obiit Philippus secundus, huius monasterij abbas xvii. & in choro antegradus Presbyterij sepelitur, cuius obitus neminē plus contristauit, quam

Philippus abbas mori- tur.

cuius familiares, epulones & adultores, qui prædam sequebantur non hominem, qui præ-
rum de utilitate monasterij curabant. Porro fratres, quibus nimia eius pompa grauit & in-
tollerabilis erat, considerantes diuini consilij prouidentiam meliora in posterum futura
expectabant.

DE BERNHARDO, ABBATE HUIVS MONASTERII SPONHEI-
mensis xviii. qui præfuit annis xli. mensibus iiii. diebus ix. & de varijs gestis
eius & incidentibus illius temporis.

MORTUO autem Philippo secundo, huius monasterij abbate xvii. & iuxta morem
ecclesiasticæ traditionis sepulto, conuenientes ad locum capitularem vocem ele-
ctionis habentes ad eligendum super se nouum pastorem fratres, inuocataque (vt fieri so-
let) gratia spiritus sancti, summo opere cauendum statuerunt, ne similem defuncto abbate
eligerent, qui reliquas monasterij inani pompa consumeret, potius utilem & prouidui-
rum Deum timentem, & pro communi zelum habentem promouerent. Matura igitur
deliberatione præhabita, tandem vnanimiter elegerunt in abbatem & Pastorem huius
monasterij Bernhardum de Sponheim, monachum huius cœnobij professum, annum æ-
tatis xxxi. agentem, qui confirmatus à Conrado archiepiscopo Moguntino, & per Vice-
arium eius in pontificalibus (vt moris est) benedictus, præfuit huic monasterio annis xli.
mensibus iiii. & diebus ix. vir constans & strenuus, & agendis rebus satis acer & idoneus.
Oriundus autem fuit de Sponheim, militari genere natus, qui in pueritia sua literis dis-
dis aliquandiu operam dedit, in quibus cum iam sapere cœpisset, parentum voluntate &
peruasiuone monachus factus est, & inter coactuos suos melior euasit. Ordinatus autem
Abbas omni quo potuit studio laborauit, vt res & possessiones, ab antecessoribus iniuste di-
stractas, ad proprietatem monasterij reduceret, & partem quidem reduxit, partem in alie-
na possessione dimittere, propter inopiam rerum temporalium & malitiam temporum,
coactus fuit. Denique obseruantiam regularis disciplinæ, in hoc monasterio penitus col-
lapsam, ad integritatē monasticæ conuersationis reducere sæpe aggressus est, sed improbo-
rum temeritate obstantium profecit. Hæc tamē effecit, quod monachi sui, quam diu
ipse vixit, in vno refectorio comedere, & in vno dormitorio simul dormire cœpissent,
quod tamen statim post mortem eius iterum fuit depositum. Veruntamen radicem om-
nis irreligiositatis monachorum peculium non abstulit, & priuata ad communem v-
sum non reduxit, nihilominus propter zelum rectitudinis sæpe multas insolentias non si-
ne damno monasterij & periculo animarum à monachis suis sustulit. Mens v. regimi-
nis sui Philippus & Euehardus Meysyvin, armigeri de Sponheim, ius suū, quod cum Ab-
bate habebant, ad altare in monasterio nostro, in honore sanctorum Mariæ Magdalenz,
Laurentij martyris, & Margarethæ virginis & martyris constructū, abbati & conuentui in
perpetuū resignauerunt, ita quod idem altare per monachum huius cœnobij deinceps &
non per aliū officietur, sicut patet in literis eiusmodi resignationis, quas præfati armigeri
tradiderunt Abbati, anno Dñi mcccxcxi. in vigilia Laurentij.

Bernhardus
fuit abbas
in locis.

Genus & o-
rigeno Bern-
hardi abba-
tis.

Altare S.
Margare-
thæ in cœno-
bio mona-
sterio.

Vniuersitas
Erphordi-
ensis origi-
nis.

Iubilæus ce-
lebratur
Monaci.

Bauaria in-
ter fratres
diuiditur.

Genealogia
ducum Ba-
varia.

MCCCXCII

Hoc anno, qui fuit Bernhaldi Abbatis nostri i. fundata est vniuersitas Erphordien-
sis in Thorngia, & per Bonifacium ix. confirmata datis priuilegijs & libertatibus ad instar
aliarum vniuersitatum.

Eodem anno Bonifacius Papa ix. ad instantiam Stephani Friderici, & Iohannis du-
cum Bauariæ, fratrum, concessit annum Iubilæum ad ciuitatem Monacensem, Frisingen-
sis diocesis, in Bauaria, à Dominica Latere vsque ad festum S. Iacobi apostoli.

Eodem quoq; anno feria tertia ante festū S. Catharinæ virginis & martyris, facta est
inter prædictos, tres fratres, filios Stephani ducis, filij Ludouici Imperatoris iiii. Bauariæ
diuisio, in qua Iohannes Monachus in superiori Bauaria cum attinentijs suis pro portio-
ne legitima accepit, Stephanus æque in superiori Bauaria Ingolstatt & Rattenberg cum
pertinentibus ad eam consecutus est: Fridericus autem in Bauaria inferiori Lantzhut-
tam cum attinentijs suis pro sua portione accepit. Ex his Stephanus & Fridericus du-
xerunt vxores filias Galeacij Vicecomitis Mediolanensis, quem Wenceslaus rex Roma-
norum accepta pecunia in ducem creauit. Stephanus autem genuit Ludouicum ducem
de Ingolstatt, & Helizabeth Reginam Franciæ, & Iohannem episcopum Ratisbonensem.
Fridericus autem genuit Henricum ducem de Lantzhutt, & duas filias, Magdalenam &
Helizabeth, quarum vltimam duxit in vxorem Fridericus Nurebergæ Burggrauius, quæ
Sigismundus Imp. postea tempore concilij Cōstantiensis Marchionē Brandenburgensem
fecit

Trithem

Opera
Historia